

Bilirkişilik Anısı-IV “BİLİRKİŞİ”

Elk. Müh. H. Avni Gündüz
avnigunduz@gmail.com

Burdur’da ilkokula giderken bazen hükümet konağının içinden geçer, kapıların üzerindeki yazıları okuyarak koridorun alt kapısından çıkar giderdik. Müdde-i umumi vb yazılanların anlamını bilemezdik doğal olarak. Arkadaşımızın babası da “müddei” idi. Babama sorduğumda “sorgusuz sualsiz istediğini bir ay hapse atabilen” birisi olarak tanımlamıştı. Halbuki adamcağız Ayhan Işık bıyıklı korkutucu olmayan birisiydi ama demek ki fazla yaklaşmamak gerekiyordu. Yine öyle bir geçiş sırasında tanıdık bir amcayı adliye tarafında gördüm. Bilirkişi bekliyoruz dedi, gelince keşfe gideceklermiş.

Bilirkişi ne demek diye araştırmaya girdim. O rapor vermeden hâkim kalem oynatmaz, karar vermezmiş. Demek ki bilirkişi müddeiden de önemli. Zaten elinde çantası ve dosyaları olan insanlar. Önemli kişiler tabii ki. Sonraları, mesleğim ve işim gereği beni de bilirkişiliğe çağırdılar. Hakim res’en çağırabiliyordu ama o sıralar bilirkişilik eğitimi alınması falan da gerekmiyordu. Elektrik ustaları bile küçük mahkemelerde bilirkişilik yapabiliyordu.

TEDAŞ zamanında Bornova elektrik atelyesinde çalışıyordum. Müdürümüz “Demirelci” olmasına rağmen Cumhuriyet gazetesi okuyan ve bu yüzden çalışanları tarafından şikayet edilip İzmir’e gönderilen Demirköprü barajının efsanevi müdürü Hüsnü bey idi. Kendisinden özellikle trafolar hakkında çok şey öğrendiğimizi belirtmeliyim. Bir gün odasına çağırdı. Yanında başka bir bey vardı. Biraz konuştuktan sonra misafirinin

emekli PTT müdürü olduğunu ve bir dava için beni bilirkişi olarak mahkemeye önereceklerini söyledi. Konu bir telefon aboneliği imiş. Ben işi bilmediğimi ve yazılmamam gerektiğini söyledim ama eski müdür “okuduğunu anlayan” dürüst birisinin konuyu çözebileceğini söyleyerek adımı alıp gitti. Hüsnü bey de sen yaparsın diye moral verdi.

Hep demeye çalıştığım gibi deneyimli bir bilirkişi olmadığımı ifade ediyorum ama bir şekilde de bilirkişiliklere çağırıldım. Buna da gittim, dosyayı aldım ve eve getirip incelemeye başladım. Dosyanın daha önce başka bilirkişilere gittiği ve bilirkişilerin raporlarına itiraz edildiği için bu defa dosyanın bana geldiğini anladım. O zamana kadar da ilgim olmadığından mı nedir bilirkişi raporuna itiraz edilebileceğini bilmiyordum. Çünkü çocukluğumdan kalan bilgiye göre “bilirkişi” müddei (savcı) seviyesinde birisi. Hakim onun raporuna göre karar veriyor. Ama burada birbirlerinin benzeri iki bilirkişi raporu var ve tekrar itiraz edilmiş. “Bilirlişi” algım tahribat aldı.

Dosya o dönemlerde çok zor edinilen, sıraya girilen, doktor, milletvekili ve önemli kişilere verilen sabit telefon hattı ile ilgili. Kemeraltı girişindeki sağ tarafta bulunan meşhur tatlı üreticisi Gaziemir-Cumaovası kavşağındaki imalathanesine özel olarak 18 km.lik bir hattı üçyol’dan kendi imkanlarıyla çektirmiş. Uzun yıllar kullanmış. Daha sonra PTT (Telekom kısmı) Gaziemir’e yeni bir santral yapınca hattı yeni santrale aktarılmış. Buraya kadar sorun yok ancak daha sonra Menderes’e (Cumaovası) de yeni bir

santral yapınca bu defa tam sınırın Menderes tarafında kalması nedeniyle hattı Menderes santralına aktarmışlar.

Sorun burada başlamış çünkü bir tarife düzenlenmesi yapılarak (muhtemelen daha fazla gelir elde etmek için) ilçelerle İl içinden yapılan görüşmeler bir kademe artırılınca telefon masrafı katlanmış. Şekerci de mahkemeye başvurmuş. Haksızlık yapıldığını iddia etmiş.

Bahsettiğim gibi daha önceki iki bilirkişi PTT haklıdır diye rapor yazmışlar. Genellikle resmi kurumlar lehine görüş bildirildiğini zamanla öğrendim. Muhtemelen “güvenli” tarafta kalmak istiyor bilirkişiler.

Ne yapmam gerekiyor? Ya birilerine danışacağım ya da işin aslını öğrenmem gerekecek. Ben de şekercinin yerinde olsam durup dururken mağdur olmak istemezdim. Yani şekerci haksız çıksa bile tutarlı bir belge bulmam gerekli diye düşünerek dosyayı başından başlayarak bütün yazışmaları okudum. En sonra PTT’nin dosyaya koyduğu müşterilerle ilgili kitapçık vardı. Onu da okumaya başladım.

Kitap idari açıklamaları içeren pek çok maddelerden oluşuyordu. Orta sıralara geldiğimde tam bizim konuya değinen bir madde buldum. Özetle, abonenin kendi isteği dışında gerçekleşen her türlü değişiklik abone lehine olan tarife bölümünden ücretlendirilir şeklinde bir madde. Raporu düzenleyip mahkemeye sundum. Davayı unuttuk gitti derken emekli PTT müdürü elinde bir paket çikolata ile geldi. Davayı kazanmışlar. Ben de bilirkişilere ve raporlarına itiraz edilebileceğini öğrenmiş oldum. Başka davalarda

raporu beğenmeyenlere isterseniz itiraz edin diye akıl bile verdim. Ama çocukluk hayalimdeki bilirkişi biraz çizik yemiş oldu.

Başka bir zamanda Menemen adliyesinden çağırıldılar. Elektrik hatlarının geçtiği bazı yerlerde vatandaş mahkemeye başvurmuş. Mahkeme kalemine gidilip dosya teslim alınması lazım. Gittim. İnşaat mühendisi bir kişinin daha olduğunu söylediler. Bir araya gelip ortak rapor yazmalıyımız. Şahsı buldum. 10 gün sonrasına randevu verdi. Bostanlı taraflarında buluştuk. Sen dedi, direk yerlerini tespit et gerisini bana bırak. Orası kolay. Üstelik raporlamayı iyi bilen birisi. Kendisi yazacak; sevindim. DSİ'ye ait hatlardandı. Tespit yapıp ne olur ne olmaz diyerek kendim rapor yazdım ve diğer bilirkişiye verdim. Artık o hesap kitap yapıp vatandaşın hakkını kuruşlandırarak.

Ben işimi yapmanın huzuru içinde olayı unuttum. Aslında gidip bilirkişilik ücretini almam gerekiyor ama nasıl olsa gittiğimiz bir zaman alırız diye önemsemiyorum. Aradan bir yıl falan geçti. Adliyeden arayıp raporu getirmemi istediler. Ben vermiştim ama inşaat mühendisi vermemiş. Tekrar buldum adamı, ne oldu? Bir hastalık falan mı geçirdi diye de endişelenmiştim. Çok yoğun olduğunu, hesaplamalarının ve rapor yazmasının uzadığını söyledi. Merak etme ben raporu veririm dedi.

Bir yıla yakın bir zaman daha geçti. Hakim hanımın beni çağırıldığını bildirdiler. Menemen adliyesine giderek kendisini buldum. Mahkemeyi geciktirdiğimizi, görevi ihmal ettiğimizi ve benzeri bir şeyler söyleyerek raporu neden yazmadığımızı sordu. Ben elimdeki nüshayı getirmiştım. Hemen

onu çıkarıp verdim ve benim masum olduğumu falan anlatmaya çalıştım. Tutuklarsa diye de içimde bir korku var. Bu arada diğer bilirkişinin yapılan işin ağırlığı ve teferruatı nedeniyle ek ücret talebinde bulunduğunu da söylediler. Utandım biraz ama yapacak başka bir şey yoktu. Mahkeme kalemindeki memura beni ellerinde hangi liste varsa oradan silmelerini rica ederek oradan ayrıldım. Araçlar şehir içinde zorunlu olarak hükümet binasının etrafından dolaşmasa devamlı işlerimiz olmasına rağmen bir daha adliye tarafına uğramamaya çalıştım.

Ne yazık ki zaman içerisinde bilirkişilerden bazılarının da adaletin sağlanmasına yardımcı olmak gibi kutsal bir görev yaptıklarını unutup işi profesyonelliğe döktüklerini, para kazanmanın bir yolu olarak gördüklerini ve hatta bazı davalarda kasten raporu geciktirdikleri kanaatine vardım.